

litate, nu mai represinã nici uã valõre, nu mai potã avè nici uã însemnate. Cifrele bugetului, dice d. Ministru, pre câtã s'a pututã esacte, ne potã convinge cã realu nu este fãrã remediu. N'amã creãutã nici uã datã cã starea nãstrã financiale se fi ajunsã într'unã gradã atãtu de reũ în cãtu se nu se mai pãtã îndrepta. Mergemũ chiarũ mai departe de cãtu însuși d. Ministru și dicemũ, cã situațiunea nãstrã financiale nu ne pãte înspira încă nici uã temere, de și desordinea existe și nu se pãte nega. Romãnia are destule resorginți spre a putã scãpa lesne de dificultãțile actuali și spre a ajunge în pucinã anũ într'ũã stare de înflorire și de prosperitate; darũ, spre a se putã realiza acãsta, trebuie se pãrãsimũ calea greșitã pe care amũ apucatũ și care neaperatũ nu ne pãte conduce de cãtu din desordine în desordine, din deficitũ în deficitũ, și desordinea și deficitul vorũ merge fatalmente crescendũ din anũ în anũ, și ne vorũ conduce de securũ la falimentũ, decã nu vorũ remedia pe cãtu mai este timpũ.

„Reulũ nu este așã de mare în cãtu se nu se pãtã tãmãdui!“ Fãrte bine, darũ unũ morbu se vindecã mai lesne, cãndũ se aplicã remediuã mai nainte pînã n'a ajunsũ încã cronicoũ. Ca se putemũ gãsi remediuã, trebuie se esaminãmũ mai ãnteuã de unde a provenitũ reulũ: morbulũ nostru financiarũ provine din lipsa de ecilibru a bugetelorũ, le am ecilibratũ pe chãrãtiã, dar nu în faptã, amũ trecutũ între veniturile statului sume dupe uã evluatiune greșitã, cari nu s'au pututã realiza; amũ avutũ ãnteuã în vedere cheltuielile, apoi venindũ la acoperirea lorũ, și vedendũ cã veniturile constatate ale trecutului nu le acopere, amũ mãritũ cifrele și le amũ evaluatũ la nise sume imaginare pînã amũ gãsitũ ecilibrulũ: procedura acãsta a fost fãrte ușorã, cãci chãrtia este rebdãtorã; darũ realitatea n'a corespunsũ cu speranțele nãstre, pe cari le amũ escomptatũ cu destulã ușurinã, și rezultatul n'a pututũ fi de cãtu unũ deficitũ. Deficitulũ a trebuitũ se-lũ rãfuimũ; nu era altũ mișlocũ, de cãtu a contractã unũ imprumutũ și cumũ nimene n'a voitũ se ne împrumute fãrã dobândã, plata dobândilorũ a mãritũ neaperatũ cheltuielile. În locũ d'a recunãscẽ imposibilitatea d'a procede astũ-felũ înãnteuã, amũ trecutũ baniũ cu cari ne împrumtasemũ între venituri și amũ fãcutũ cheluieli în proporțiune, astũfelũ fie-care anũ a mãritũ deficitulũ și datoriele statului. Nu cunãscemũ de cãtu dove mișloce d'a scãpa d'acestũ reũ: seũ mãrirea veniturilorũ, seũ reduciuneã cheltuielilorũ și, de se va putã, și una și alta. Domnulũ ministru dice: „uã înțelptã întrebunãre a creditului acolo unde împrẽjurãrile nu ertã nici sporirea resurselorũ normali, nici micșorarea cheltuielilorũ, vorũ ajunge a pune în curindũ unũ capetũ tuturor neindemnãrilorũ și spre a restaura ecilibrulũ nostru bugetarũ, struncinatũ d'unũ șirũ de ani.“ Nu credemũ, cã întrebunãrea creditului, fie cãtu de înțelptã, se pãtã produce acestũ rezultatũ. Întrebunãrea creditului, este sinonimũ cu contractare de datorie și celũ ce se împrumutã agravãzã tolu dãuna pozițiunea sea, afarã numai daca dã bãnilorũ cu cari s'a împrumutatũ uã direcțiune producãtorã. Daca vomũ întrebunãza împrumutulũ spre desvolta-reã agriculturẽi, industriei și comerului, pentru îmbunetãțirea mișlocelorũ de comunicațiune, pentru canalizarea riurilorũ, pentru creãțiunea unei navigãțiuni, pentru înfinãrea și îmbunetãțirea de porturi, în fine pentru aședãminte și stabilimente cari potã mãri

prosperitatea publicã, acestũ împrumutũ este folositorũ țorei, atãtu națiuneã cãtu și statului, cãci crescendũ prosperitatea locuitorilorũ, cresce neaperatũ și contribuțiunea, și dobãndile bãnilorũ gãsescũ uã compensare cu prisosũ. Darũ unũ împrumutũ, contractatũ pentru acoperirea unũ deficitũ, pãte fi uã necesitate, uã necesitate tristã și imperioasă, darũ nu pãte remedia reulũ, nu pãte restabili ecilibrulũ. Ne unimũ cu domnulũ ministru, cã este dreptũ și logicũ, cã generațiunea viitorã se se împãrtãșescã la povara ce ne impunemũ pentru asigurarea marilorũ nãstre interese naționali, cãci ea va profita mai multũ de cãtu noi de efectele lorũ; darũ numai în cãtu s'atinge de creãțiuni naționali folositorã și producãtorã; nu putemũ gãsi nici dreptũ nici logicũ, a pretinde cã fii nostrũ se plãtescã greșile nãstre de calculũ seũ se fie condãnați la uã viețã de privațiune fiindũ cã ne a plãeutũ a fi risipitori.

Aplaudãmũ din ãnimã sincerã frãsea urmãtorã și ne unimũ desevisitũ cu ideia domnului ministru care dice: „Principaleã condițiune, inse, pentru a ajunge la scopulũ doritũ, este cã ecilibrulũ bugetelorũ nãstre se fie reale și nu imaginariũ, adicã ca veniturile ce figurãzã în bugetũ se se pãtã realiza, în cãtu se acopere cheltuielile prevedute de legeã financiale, și astũfelũ neajunsul unũ anũ se nu apese, ca plnã acumũ, asupra exercițiului anului urmãtorũ spre cea mai mare vãtamãre a tuturor serviciilorũ publice.“

Este mai multũ d'unũ anũ de zile de cãndũ amũ espresũ acãstã ideã, care a fostũ atunci contestatũ și pe care acumũ o confirmã domnulũ ministru de financie. Din capul locului reulũ n'a fostũ atãtu de simțitũ precum a ajunsũ prio acumulare în timpulũ actualẽ. La finele anului 1860 tesaurul publicũ a lãsatũ în suferinãzã mai multe mandate neplãtite, cari s'au acitatũ cu din veniturile anului 1861; ne amũ mĩngãiatũ atunci cã remãșițele remase de împlinitũ din trecutũ și amũ mersũ înainte fãrã a ne îngrijũ, veniturile trimestrului alũ douilea soldãnd cheltuielile trimestrului înteuã și așã înainte, darũ curind s'a agravatũ pozițiunea astũfelũ în cãtu trebuia se se anticipe cu douẽ trimestre înainte veniturile pentru soldarea cheltuielilorũ. Pe d'altã parte amũ totũ crescutũ din anũ în anũ remãșițele, cãci nici într'unũ anũ nu s'a pututũ încasa atãtea din remãșițele trecutului cãtu s'au adãogatũ din nou în cursul anului. Cu alte cuvinte, amũ scõmatũ necontenitũ speranțele viitorului și acãstã metodã ne a condusũ fatalmente la împrumutare; amũ creatũ uã datorã flotante care s'a totũ mãritũ, fãrã a putã remedia în fondũ reulũ, ci nu era de cãtu unũ paliativũ. Luãmũ d'uã camũ datã actũ de cuvintele domnului ministru de financie și cãndũ vomũ ajunge la esaminarea bugetului, ne vomũ aduce aminte de ele, vomũ cerceta atunci, dacã veniturile, ce figurãzã în bugetũ, suntũ realizabili astũfelũ în cãtu se acopere cheltuielile prevedute și alocate și se nu lașe ertãși remãșițele adese, celũ pucinũ în parte imposibili de realizatũ.

Winterhalder.

— Gazeta generale a Germaniei Nordulũ anunțã: Ambasadoriã Austriei și Prusiei au presintatũ la 16 Ianuariũ la Kopenhagen uã simplã somațiune, darũ nu unũ ultimãtũ, șãu avutũ instruciune a pleca în casũ de refusũ; terminulũ a expiratũ la 18 Ianuariũ și este probabilẽ cã uã șã plecatũ. Unũ ultimãtũ va urma și se va efectua d'uã datã cu aședãrea trupelorũ Pruso-austriace pe riuã Eider.

— Francfort, 19 Ianuariũ. În ședința de astãđi a dietei cofederative

Austria și Prussia au datũ în privința cestiuneã schlusivige uã declarațiune explicãtorã a propunerii lorũ din ședința trecutã: Prin mãsura intenționatã în privința Schlesvigului nu se stãinesce esecutarea orinduirilorũ confederatiunii atingãtorã de Holsteinũ; scopulũ lorũ nu este uã mãrginire a ocupațiunei ci administrațiunea Holsteinului ș'a Lauenburgului conformũ cu decisiunea confederatiunei pe caleã de esecutiune confederativã. Acãstã declarațiune s'a trãmisũ secțiunilorũ unite spre a raporta.

— Gazeta Germaniei meridionale aflã cã raportulũ secțiunii asupra recunãscerũi ambasadorului holsteinianũ s'a ficsat de sãmbãta trecutã. Majoritatea secțiunii, de care face parte și Hannoveru, propune: d'a recunãscẽ cu dreptũ de ședere și de votare pe ambasadorul Duceã Fredericũ pentru Holstein. Înãfãșirea raportului în ședința completã nu s'a fãcutũ încã, fiindũ cã puterile mari mai cerũ cãtu-va timpũ pentru formularea votului lorũ de minoritate. Este probabilẽ, cã votarea nu se va face înainte de 25 Ianuariũ.

— Stuttgart, 20 Ianariũ. Camera deputãtorilor a decisũ în ședința de ieri, în unanimitate, a ruga pe guvernũ, d'a pune în datã în dispozițiunea confederatiunii trupele necesariã pentru asigurarea Ducaturilorũ, d'a lua mãsura necesarie pentru mobilizarea contingintului întregũ și d'a provoca nise asemenea masure din partea tuturor staturilorũ confederative printr'ũã propunere la confederatiune.

— Hamburg, 19 Ianariũ, sãra. Duceã Carolũ de Glueksburg, fratele mai mare alũ Regelũ Christian alũ Danemarcei, a sositũ astã-đi aici, venind de la Louisensund în Schleswig; elũ pãrãsesce țera, dupe ce a refusatũ fratelui seũ jurãmentulũ credințelũ.

— Hamburg, 20 Ianariũ. Diarulũ „Nuvele hamburgiene“ de astã-đi a nunciã: Astã-đi s'a translocatũ uã brigãdã de infanteriã de la Schleswig la Flensburg, alte douẽ brigãde vorũ fi dirijate totũ acolo. Bataliãne compuse de Schleswigiani și Holsteiniani se vorũ împãrți între bataliãnele curatũ danese, astũ-felũ cã la patru Danesi se vie cãte unũ Germanũ.

— Bruselũ, 19 Ianariũ, sãra. Duceã de Glueksburg, fratele mai mare alũ Regelũ Danemarcei, s'așteptã în curãndũ aici. Elũ a pãrãsitũ dinpreunã cu familia sea Ducaturile din causã de siguranțã pensonale.

— Paris, 19 Ianariũ, sãra. În departamentul Bas-Rhin s'a alesũ domn Claparède, candidatulũ opozițiunei, în contra candidatului guvernului D. Bulach; la Nimes s'a alesũ candidatulũ guvernului, D. Bravay, și la Epinal candidatulũ opozițiunii D. Buffet.

— Trebinje, 19 Ianariũ. În zilele trecute au ținutũ Raialele insurginți uã adunare șãu decisũ în unanimitate a nu plãti nici uã contribuțiune publicã ș'a nu se conforma ordinilorũ Beirului.

— Triest, 19 Ianariũ. Nuvele de la Dscheddah cu datã de 30 Decembre anunțã: D'aici au plecatũ trupe la Odeidah, spre a așera acestũ orașũ în contra Beduinilorũ. Insurecțiunea la Yemen cresce; Beduinũ au fostũ siliți a evaca orașulũ Moca pentru devastãrile ce a causatũ bõla vãrsatului, darũ totũ ocupã țera și au luatũ toți bãniũ din casele publice de la Moca. Dscheddah e liniscitũ. Abd-el-kader a plecatũ ieri de la Dscheddah la Sambo și întreprinde unũ pelerinãgiũ la Medina.

— De la Massanah aflãmũ: Impãratulũ Teodorũ voiesce a pune în libertate pe domnũ Lejean în contra unei rapuni de 3—400,000 franci. Nuvelã despre întemnițarea consulului englesũ este contestatã. Teodorũ face acumũ resbelũ poporațiunilorũ pe malurile riuului Bahr-el-Homran.

— Berlin, 20 Ianariũ. Gazeta Crucei anunțã: De la Kopenhagen a sositũ nuvelã, cã cabinetulũ danesũ a refusatũ somațiunea puterilorũ mari germane. Puterile mari germane vorũ face acumũ se între indatã trupele lorũ în Shleswig spre a constringe pe Danemarca la împlinirea obligațiunilorũ sale. Mareșalulũ Wrangel intrã pe la finitulũ septemãnei cu statulũ seũ generalũ în Holstein și relativũ în Schleswig.

— Francfort, 20 Ianariũ. Diarulũ „Europe“ de astãđi mãntine, cã există uã notã confidențialã a domnului Roggenbach, cãtre guvernele germane, cu excepțiunea puterilorũ mari ș'ale celorũ patru rigaturũ, avendũ cõprinderea: În casulũ unũ congresũ sau unei conferințe pentru rezolvarea cestiunilorũ generale ale Europei, Germania nu pãte fi represintatã la acelu congresũ seũ la aceã conferințã prin împuternicițiũ Austriei, Prusiei, Bavariei, Hanovrului, Sacsoniei, Württembergului ș'ãl dietei confederatiunei, ci trebuie sã fiã represintatã d'unũ singurũ ministru.

— Hamburg, 20 Ianariũ. Astãđi s'așteptã aici cele d'ãntãũ trupe prusiane; trupele care trecũ, remãnũ uã nopte aici; austriacũ ce s'aflã aici, intrã în Schleswig. — Ađi dimințãã au sositũ aici 1700 ómeni infanteriã prusianã, și 600 ómeni cavaleriã de la Hamburg.

— Altona, 20 Ianariũ. Comisariã confederatiunii au anunțãtũ numirea actualului membru alũ guvernului, consilierulũ de curte judiciarã Henrici, de președinte, și a comitelui Baudissin de membru alũ guvernului țorei. Ieri a sositũ aici de la Harburg unũ batalionũ de vãnãtori hanovrani. — Diarulũ „Altonaer Merkur“ dice: Precumũ aflãmũ, s'a luatũ dispozițiunile pregãtãtoare necesarie pentru transportulũ trupelorũ prusiane și austriaco de la Altona la Rendsburg în chipulũ urmãtorũ, cã de Jol (21) se vorũ puteã transporta pe fiã-care đi cãte 6000 ómeni la Nord. În ședința comunã de astãđi a municipalitãții și-a colegiulũ deputãtorilor s'a decisũ în unanimitate, d'a invita printr'ũã deputãțiune pe duceã Frederic la uã visitã la Altona, și a însoci marea deputãțiune pentru Francfort cu douẽ membri ai colegiului deputãtorilor, cu scopũ d'a lucra pentru mai grabnicã recunãscere a ducelui de cãtre confederatiune.

— Kiel, 20 Ianariũ. Batalionulũ saxonũ, staționatũ aici, a priimitũ fãrã veste ordinea de plecare; mãne merge la Nortorf și poimãne la Hohenwestedt unde se va sãncetra brigãdã saxonã. Aici vorũ intra poimãne — precumũ se asigurã — austriacũ. — Asociațiunea Schleswig-holsteinã a decisũ, a adresa cãtre comisariã confederatiunii uã propunere atingãtorã de grabnicã reînfințare a unui continginte confederativũ holstein-lauenburgianũ.

— Petersburg, 20 Ianariũ. Diarulũ francesũ de la Petersburg de astãđi promulgã tratatulũ de comerciũ, tratatulũ pentru protecțiunea proprietãții literare și tratatulũ pentru consulaturi, cu Italia. Mãne va fi la ambasadorulũ italianũ, marchisulũ Papoli, uã mare serbare musicalã.

— London, 21 Ianariũ. Diarulũ „Times“ de astãđi anunțã: Danemarca face, așã dice unũ scõmãtũ, uã propunere de invoire, obligãndu-se ãntãũ, insã neformalũ, a suspende constituțiunea din Noembre.

— Breslau, 21 Ianariũ. Gazeta Silesiei dice: Duminecã încẽpe transportulũ austriacilorũ de la Breslau la Berlin prin convoiuri separate, ce se vorũ porni din 2 în 2 ore. Comunicațiunea mãrfurilorũ se va mãrgini pe totã linia feratã.

— Munich, 21 Ianariũ. Gazeta Bavariei de astãđi anunțã într'ũã cõrespondințã de la Francfort: Referatulũ

baronului v. d. Pfoudten asupra cestiunii nu este încă gata și nu se va termina înainte de cincũ zile. Aceã cõrespondințã crede, cã confederatiunea va egi victoriosã din crisa actualã, dacã staturile confederate vorũ romãnea fidele confederatiunii și vorũ mãntine custatornicã opiniunea lorũ; astũ-felũ, în scurtũ timpũ, cele douã puteri mari germane se vorũ vedea silitẽ de situațiune a se apropia ertã de confederatiune.

— Francfort, 21 Ianariũ. Secțiunile unite ale dietei confederatiunii în cestiunea Schleswig-holsteinã, vedendũ urgențã, au însãrcinatũ d'uã cam datã pe comisariã confederatiunii, în conglãsiune cu declarațiunile fãcute din partea Austriei și Prusiei, d'a nu pune nici unũ obstaculũ trecerii trupelorũ austro-prusiane prin Holstein. Uã propunere identicã a secțiunilorũ unite se va înfãcișã adunãriã confederatiunii în viitorã sea ședințã, și nu este nici uã indoiãlã, cã va fi priimitã.

— Altona, 20 Ianariũ, sãra. Revista ebdomaderã de la Husum anunțã: Prefectulũ Iohannser s'a întorsũ luni de la Kopenhagen; elũ a refusatũ portfoliulũ ministeriului pentru Schleswig. Pregedințilũ bisericelũ de la Husum au refusatũ jurãmentulũ de devotamentũ, de și au fostũ somați în mai multe rinduri. Dupe diarulũ „Dannevirke“ generarulũ Meza ar fi pronunțãtũ, cã inrolarea danesilorũ (Danneverkstellung) trebuie se se efectuese pînã la limitele estreme.

— Kiel, 20 Ianariũ. Asociațiunea Schleswig-holsteinã a decisũ a îndemna pe guvernulũ țorei d'a popri esportarea de paie și finũ la Schleswig. Deputãții țorei, în numerũ de 140, cari mergũ la Francfort, vorũ sosi mãne la Hamburg.

— Newyork, 9 Ianariũ. S'a înfãcișãtũ senatului unũ proiectũ pentru inrolarea unũ milionũ de voluntari pe trei luni, suptũ comanda superioãrã a generarului Grant. Confederatiã au gonitũ pe untonisti de la Burlington și pãrãsescũ vecinãtatea de Winchester și Petersburg.

— ÎMBUNETĂȚIREA AGRICULTURÈI. Statulũ pentru agricultorũ începatoriũ VIII. (Introducerea instrumentelorũ perfecțiõnate.)

De cãndũ amũ începutũ a ne ocupa cu agricultura, și mai alesũ cu îmbunetãțirea agriculturẽi țorei, — și este multũ de atunci, cãci ecã împlinãmũ acumũ unũ cartũ de secolũ, — ținta nãstrã de cãpetenie a fostũ introducerea în țerã a instrumentelorũ și macinelorũ agricole perfecțiõnate. Iu scimũ la care causã se atribuimũ acãstã lucrare de predilecțiune: se pãte ca eșindũ din scõla de agriculturã a fermei modele de la Rouille, amũ venitũ în țerã cu ideile cari preocupã pe ilustrul meũ iuvețorũ M. de Dombasle carele aduse uã mare miscãre de îmbunetãțire în agricultura Franciei prin instrumentele perfecțiõnate; se pãte ca venindũ în țerã și începãndũ a ne ocupa de agriculturã, amũ simțitũ mai ãnteuã de totã lipsa de bracie, ce m'au frãpatũ atãta cãtu amũ fostũ vãcarũ la Ciora, și amũ luatũ în arendã moșia Probota de lângã Perieni; se pãte chiarũ cã mai pe urmã și soluțiunea cestiunii țeranilorũ nu mi se așeta posibilã mai nainte de a da culturẽi mãi lucrãtorũ care se se supstituo țeranilorũ, și cã pentru a suplini lipsa de bracie, se fi avutũ recursũ la mecanicã cu ajutorulũ cãria pretutiõnate agricole s'au luptatũ cu succesũ în contra lipsei de bracie și a prețurilorũ celorũ scumpe ale muncelũ. Ori care se fi fostũ stimululũ cãtre introducerea instrumentelorũ perfecțiõnate în agricultura nãstrã, destulũ cã nici uã datã n'amũ scõpatũ din vedere acãstã mare

imbunătățire. Ba încă, cându am fost intrat în vorbă cu d. Cogălnicenu, la celălalt ministeriu al său din Moldova, ne am fost învoit a ascerne basile unui institut național de agricultură astă-felă cătu nu numai se formăm omni practici și capabili de a ambla și a introduce în țără instrumentele și macinele agricole cele mai perfecționate, dară se și procurăm cultivatorilor instrumente și macine agricole cu prețurile cele mai scădute, cu prețurile cătu voru costa fabricarea lor în scola de arte din Iași, prefăcută în fabrică de instrumente agricole.

Darū vorba vechiă: omulū propune și Dumneșu dispune, nu ne a permis a realiza aceste ideie, către care avem se îndrept de preferință în col d'antei de ce ane toate lucrările fermei modele, și a scolei de agricultură ce era a se înființa la Cărlig, lângă Iași.

Trebuința acasta fiind reală și nevoia de instrumente și macine agricole perfecționate, fiind simplă de totă lumen, au silit se însuși cultivatorii nostri a căuta ei singuri, prețu au putu, și totu deuna n'au putu de cătu cu multe greutăți și mai alesu cu prețuri îndonite, de a îndestra agricultura cu bine-facerile științei și mai alesu acoale a mecanice agricole. În acastă stare se află astăzi ori care agricultorū incepătorū; elū trebuie se caute singurū a-și procura din străinătate și instrumente și macine agricole, și chiarū și macinisti ca se le pue în lucrare. Până cându darū sau guvernulū, sau particulari cel mai luminați se voru pune în capul misiunii, pentru ca se conducă la progresū în mecanica agricolă pe greimea poporului nostru, prin institutiū naționale, care se desvolcă facultățile muncitorilor nostri și se producă în țără macinele și instrumentele agricole, de câte cu totu simplū cea mai nelăturată trebuință, agricultorulū incepătorū va trebui se se sbuciume și se facă cumū va putē mai bine spre a putē introduce la moșia sa instrumentele agricole.

În acastă importantă lucrare, și care este cea mai importantă pentru țără noastră, dupe cumū am spusu-o la începutū, vomū ajuta pe agricultorulū incepătorū cu ore cari sfaturi despre a căroră bunetate ne amū incredințatū prin însuși sperința noastră, și care sunl aprobalo și de însuși dascălulū celū mai mare alū agriculturēi M. de Dombasle în însemnata sa scriere intitulată: *Du succès ou des revers dans les améliorations agricoles.*

Vorū fi, la tōmnă, 24 de ani de cându s'a adușu în Moldova celū anteiu plugū perfecționatū fără rōte: era rarița lū de Dombasle ce 'mi-o trāmisese însuși de Dombasle pentru trebuința ce aveamū de a începe plugăria la moșia Probata ce o luasemū în arendă. Amū luatū unū făcăn istețū din Perieni, amū înjugatū doi boi la rarița și amū eșitū la câmpū. Aveamū la câmpū 6 pluguri cu câte 8 și 10 boi care lucra și pe care le tcomisemū cu bani ca se-mi are și semene grău de tōmnă. Amū înșptū rarița în pământū și amū plecatū cu doi boi alături cu plugurile trase de 8 boi. Mergeamū cu rarița cu 2 boi totū atât de iute cătu și plugurile cele cu 8 boi, darū făcēmū brașda mai adincă, mai lată și o resturnamū mai bine decât densesle. Dupe câte-va brașde, făcălū meu uimitū se oprī în capulū ogorulū și se puse pe gânduri. Cândū îlū chiamai, îlū vequī că vine plinū de mirare și atât de uimitū cătu la întrebarea ce'i făciū: n'au putea și tu, măi lōne, se faci ca mine, eū, cucōne, nu pui mănape dracu! Ea încercă, măi lōne, că dōrū n'o se te mănāncel

lū raritā de cōrne, merse până în capetū și cândū la întorsū, nu voi se mi-o dea; i-o luai înse și arai până la popasă vorbindū mereū cu dēnsulū și dēndu-i felū de felū de explicări, pre care însuși mi le cerea. La popasă se adunară toți plugari de la cele 6 pluguri, căutarā rarița, esaminară arătura și dupe multe vorbe cu ei asupra lucrării, ei se convinsere că arā mai bine decātū plugurile nōstre, și că face unū lucru mai bunū și mai estinū decātū dēnsū. Iōn vedēnduse alesū se are cu plugulū draculū, și avāndū tōtā incredere în sfaturile ce-i damū, ajunse dupe trei zile se are singurū, a aratū până ce a datū omātulū și a învețatū și pe alți.

Introducerea rariței ca și a ori cărorū instrumente perfecționate de agricultură, cere mai anteiu de tōte buna-voință a argaților. Buna-voință purcede din convingerea și confiența lorū în stăpanulū lorū și acastă confiență nu se comandă, darū se merită; pentru acoale agricultorulū incepătorū trebuie se caute a o merita prin cunoscințele sale practice în agricultură. Cândū va avea dobindite aceste cunoscințe, pōte se încerce introducerea instrumentelor agricole, altū-mintrele mai bine nici se nu se apuce de acastă trebă, căci nu va putea reuși. Afară numai cândū va fi atātū de norocitū cătu se găsescă unū omū care se-și ție loculū și în care se găsescă nu numai cunoscințele de practică, darū și cumū țice de Dombasle, uā cooperatiune francă și uā dorință sinceră de a face reușita instrumentelor ce se caută a se introduce. Acesta este unū adevērū pe care țilnica introduce a macinelor de treieratū ni-lū dovedesce; și putemū țice că dacā n'arū fi insocite aceste macine și de macinisti, n'amū putea face nimicū cu densesle.

Punctulū principale pentru reușita a ori cărorū instrumente și macine agricole este cunoscințele practice a lucrării cu densesle. Dupā aceea vine dobindirea în favōrea instrumentelor ce voese cine-va a introduce, a confienței din partea argaților; a buneilor voințe. Astā veră eramū la Grui, avēmū nevoia de uā grapā pentru ca se pregătimū și se amānncimū unū ogorū destinatū pentru tutunū. Am făcutū grapa, amū puse în lucru, darū fiindū că amū neglijentū dobindirea în farorulū ei a buneilor voințe a argaților, n'a fōtū chipū nici în ruptulū carulū se o facemū se umble cu doi boi și unū argatū, amū trebuitū se ne spunemū încapăținării argaților și se punemū la dēnsa 4 boi cu doi argați, adecā unū capitalū înduoiū decātū s'aru fi cuvenitū.

Aduserāmū înainte aceste dore fapte intenplare noā spre a convinge pe agricultorū incepătorū despre condiționalele cele esenciale ce se cerū la introducerea în agricultură a instrumentelor și a macinelor perfecționate. Unū instrumentū nouū, fie elū cătu de folositorū și cătu de perfecționatū, nu va intra în practica agriculturēi nōstre până ce nu vomū dobindī în favōrea lū concursulū și buna voință a argaților. Asupra acestia tragēmū tōtā atențiunea unū agricultorū incepătorū, care voiesce a imbunătăți cultura sa prin introducerea instrumentelor despre a căroră bunetate și folosul a dobinditū tōtā incredințarea ceruta.

RELAȚIUNI MERCANTILE.

Estragemū următōria relațiune asupra mersului afacerilor dintr'ua corresponsință de la London, cu data de 14 Ianuariu: „Numai temerile politice se 'mpotrivescū astā-țī la uā plăcută desvoltare a tōtorū afacerilor. Dacā grija de complicări de resbelū în Nor-

dulū Europei n'arū fi dobēnditū în trecutele zile unū nouū nutrimentū, atunci de securū amū fi avut a ne bucura d'ua mare activitate în tōte ramurile comerciale. Darū astūfelū cumū stau lucrurile, nu ne putemū gindi la acēsta. Tōte afacerile, și negreșitū mai 'nvoderatū bursa, se ținū în nisce limite trase de prevederea temetōriā, și țiccare simple cā cestiunea Ducaturilorū Schleswig-Holstein este punctulū de la care atērnā direcciunea ce vorū lua daraverile. Dacā va fi cu puținā a-i da uā soluțiune pacifică, atunci putemū compta p'ua rāpede crescere în tōte ramurile de comerț; dacā nu se pōte deslega fără a se turbura pacea, atunci afacerile vorū scādē fōrte multū. Lumenā comerciale d'aici crede încă în mātineria pācii și se consolā cu idoiā, cā decisiunea nu va fi amānatā încă multū timpū și cândū va veni în fine, va fi biruitā de multū criza țergului de bani. Acea criză de bani pōte fi privitā chiarū d'acumū ca trecutā: capitaluri mari, cari în septemānile dupe unū dī Decembre au fōstū depuse la bănce, părăsescū erāși ascundētorū lorū și s'arētā la lumina țilei; casele de scomptū oferā bani, care de care c'unū prețū mai scādulū și se vorbesce fōrte multū, cā banca va reduce din nouū scomptulū în țilele aceste. Nu putemū sci încă dacā acastă presupōnere se va adevēri sēu nu, căci și 'n acēstā privință totulū atērnā de la desvoltarea ce va lua situațiunea politicā. În cea-a ce privește bursa, vedemū din cursulū cā opiniunile deprimetōrie au predominatū în trecuta septemānă: Pucinā viiciune în efectele indigene și străine și uā scādere a cursurilor. Cu tōtā acēstā pronunțatā aversiune d'a se îngăgia, nu trece uā țī care se nu aducā uā noā programā d'ua întreprindere cu acțiuni, și totū d'ua una se găsescū omni, cari indemnāți prin votāri artificiali de premie, se grābescū a subscrie. Dacā momēla a prinsū atunci proiectori se retragū și se mulțumescū cu profitulū ce le a procuratū agiotajulū. Asemene manipulațiū s'au făcutū în trecutulū trimestru în mai multe rinduri, astūfelū, cā astăzi uā a treia parte a întreprinderilor anunțate cu mare scomotū se găsescū în deplinā licidare. Paguba cādē mai exclusivū asupra unorū particulari credulū; casele solide și străinătatea s'au ținutū plnā acumū departe de nisce asemene speculațiū amāgitōre. — Precumū la bursa, asemenea și la țargurile productelor și mārfulorū coloniale, afacerile septemānei au fōst de pucinā însemnēte; ori cumū înse, în unele ramure s'a arētātū uā mai mare dorință de speculațiune și a produsū țī cōale uā suire de preț. Nu putemū țice acēsta pentru daraverile de manufacture, ele s'au plocatū supț presiunea situațiū politice, și țelineria cumpēratorilorū continentali mai cu sēmā din Germania a fōstū tare simțitā, de și pe d'altā parte, decā se va realiza speranțele pentru mātineria pācēi, se pōte astepla pentru primāverā viitorā uā mare activitate în afaceri. Manchester se plānge d'ua stagnațiune asolutā; avansurile din țilele dușe urmā din Decembre, au peritū erāși, prețurile n'au nici uā stabilitate și numai casele cele mari refusā a vinde cu prețuri scādute. Pentru articolele de lānā, ce le produco Leeds și districtulū respectivū, timpulū acesta este totū d'aua celū mai defavorabilū și gerulū mare a popriū până acumū comandele obicinuile de primāverā. Totū astū-felū este și cu Leicester; pe d'altā parte relațiunile de la Huddersfield sunā mai favorabile de cătu în septemānele trecute. Bradford nu se plānge, de și cumpēratori din Germania nu s'au exclusivū pentru consumațiunea indigenā. — Pāndeturile înflorescū cu tōte temerile de resbelū, asemene și într'unū gradū mai mare, articolele de ferū și de metale în genere. Birmingham, Schefield și totū districtulū avutū de fabricațiune de la Stafford nu s'a bucuratū de multū timpū de conjuncture atātū de avantajōse ca tocmal acumū, și încă prețurile nu s'au suitū încă la înălțime ce de securū vorū ajunge.

FELURINI.

— Comuna Grenchen în Elveția a acordatā generalulū Langiewicz drep-

tulū de cetățēnū d'onōre, care acordare a priimitū și sancționarea guvernulū de la Solothurn. Generalulū prisionierū alū Austriei a adresatū de la Iosefstadt guvernulū de la Solothurn următōria epistolā de mulțumire:

„C'unū simțimētū viū de bucuriā și de gratitudine amū priimitū documentele, cari mē punū în pozițiunea dreptulū de cetățēnū alū Solothurului. Privescū în acēstā favōre numai unū actū de recunōscere a cauzei sacre a Poloniei, care d'unū anū se luptā pentru independința și libertatea sen, — uā libertate și independință, cari suntū stānsū legate cu acele a celorlalte națiuni ale Europei. — Din partea guvernolorū, cari garantaserā naționalitatea, decimātā, jăfuitā și predatā barbariei, națiunea polonā, plnā de incredere în justiciā lū Dumneșu și 'n simpatiile popōrelorū, continuā cu tōte acēstea lupta inegalā, care ține în eșecū armilele unui mare imperiū. Bărbăția și patriotismulū producū minuni, și prețulū lorū va fi independința naționalā. Dumnevōstrā ați indulcitū sōrtea prisionierulū de la Iosefstadt, care este popritū d'a servi patriei sale. Mulțumire voē pentru acēstā dovadă de simpatia, care caracterisā cantonulū vostru într'un chipū atātū de nobilū, de cândū înaintea unū jumātāți de secolū ați acordatū marelū patriotū polonū unū asilū.

(Este cunoscutū cā Kosciuszko a fōstū asemenea cetățeanū d'onōre alū Cantonului Solothurn.)

— Foia oficialā a Serbiei publicā bilanțulū între veniturile și cheltuielile principatului Serbiei pentru anulū 1863—64, adică de la 1 Decembre 1863 pînā la finalulū anulū 1864. Din acēsta vedemū cā cheltuielile suntū calculate la 24,487,513 lei și veniturile la 22,253,304 lei; prin urmare, unū deficitū de 2,234,169 lei. Pînā acum Serbia n'are nici uā datorjā publicā, afarā de 300,000 galbeni, care era a contracta în urma bombardamentulū, darū care nu s'a efectuatū de cătu în parte, și care este și acoperitū printr'unū impositū straordinarū. Veniturile ordinare: poștile, telegrafulū, tipografiile suntū de 1,210,000 lei; contribuțiunile de 12,709,000; vāmile 3,500,000; fondurē 1,180,000 lei. Veniturile straordinare se sue la suma de 3,654,304 lei. Cheltuielile principatului suntū: ordinare: a). Lista civilā a principelui 1,200,000; b). Tributulū la Pōrtā 1,176,000; c). Ajutorū patriarchulū de la Constantinopole 2357; d). Adunarea naționalā 30,000; e). Consiliulū de Statū 488,368; suma totalā 2,896,730 lei. Straordinare 19,938,622 lei și anume: a). Ministeriulū justiției 2,701,294; b). Ministeriulū cultului 2,084,891; c). Ministeriulū de esterne 658,508; d). Ministeriulū de interne 5,345,145; e). Ministeriulū financelorū 1,265,420 lei 15 par. f). Ministeriulū de resbelū 7,073,370; g). Ministeriulū lucrărilorū publice 810,004.

— De la anulū nouū se publicā în Ungaria 62 țiarie în limba Magiarā, din cari 44 la Pesta. Numerulū țiarelorū politice este 13, din cari 6 esū în tōte țilele, erū 7 nu în tōte țilele; fōie ilustrate suntū 2, țiare beletristice și critice 10; umoristice 2; țiare speciale (științifice sēu de arte, tehnice) suntū 16. Fōiele provinciale, cari nu s'ocupā nici de politicā, nici de vr'ua ramurā speciale, suntū în numerū de 12.

— În tōte orașele lumeni civilizate esiste ordinea d'a așterne pe ghiața ce se face earna pe a trotuar, nispip sau cōnușă, spre a evita accidentele. În trecutele zile unū omū, trecēndū dinaintea unei magasie, alunecā și căqu; căci proprietarulū neglijese a așterne cōnușă pe trotuar. Trecătorulū se sculā, intrā în magasiā, întrebā de proprietarulū magasiei și' aplicā uā palmā, fără a' țice nimicū, arētēndū numai ghiața pe trotuar. Cândū

proprietarulū reveni în simțire din spațma ce'i pricinuisse acēstā procedurā neașteptatā, străinulū se făcuse nevădatū.

— La 1 Septembrie trecutū, domnulū Ministru de resbelū alū Italiei, a cerutū printr'ua circulariā uā statisticā nominalē de toți oficerii, cari, afarā de limbele italiāne și francese, mai posedū cunoscința altorū limbe străine. Acēstā statisticā arētā acumū următōrulū rezultatū: 746 oficeri ințelegū limba germanā, 357 cea englese, 2 olandesā, 1 suedā, 1 limba grusicā, 2 serbesce, 6 cea boemā, 32 cea polonā, 1 croatā, 1 ilirianā, 67 spaniolā, 11 portugesā, 6 romānā, 24 grēcā, 47 magiarā, 1 bulgarā, 14 turcescā, 4 arabā, 1 limbā indianā și 1 limbā persanā.

— De mai multū timpū s'a respānditū în presa străinā scomotulū, cā Murawieff, favoritulū guvernulū și modelulū locotenințilorū rusesci va perde lumina ochilorū, ca uā pedēpsā dumnevōscā pentru nenumeratele sale cruzimi. Nuvela acēsta se confirmā, chiarū gazeta Balticei (Ostsee-Zeitung) care este uā fōiș subvenționatā de Russia, țice cā morbulū ochilorū generalulū Murawieff a devenitū fōrte gravū și cā este probabilē cā în fōrte scurtū timpū va urma uā orbire completā. Impăratulū a priimitū în fine demisiunea repetatā a guvernatorulū generale și acesta va pleca în scurtū timpū la Petersburg. Se asicurā cā Imperatulū îi va da titlulū unū Comite de Wilna. Eacā darū cā s'a implinitū și la Murawieff ursita, care de la locotenința lū Paskiewicz persecutā pe toți guvernatorii rusesci în Polonia și nu permite se ajungā la unū sfirșitū bunū.

— Citimū în țiarulū „Times“ cā unū aginte alū guvernulū rusescū s'a aflatū mai multe septemāni la Paris și a făcutū mai multe cercări d'a negoția unū împrumutū de 200 milioane ruble, înșefārā a reuși. În tesaurulū rusescū s'afllā uā desevērșitā lipsā de fonduri și guvernulū are mare necesitate de bani pentru cheltuielile actuali și viitorie eventuale. Agintele s'a adresatū la uā casā mare de la Paris și a oferitū condițiuni fōrte avantajōse se vede înșe cā nici condițiunile atātū de avantajōse n'au putū birui rațiunile de prudință, cari într'unū timpū atātū de criticū arētū unū împrumutū contractū cu Russia ca uā operațiune nu prea recomandabile. Agintele a făcutū ofertele sale și la alți banchiari și le continuā încă. Dacā nu va reuși la Paris, este probabilē, cā va face și cercarea la London.

— La conscripțiunea făcutā în anulū curinte în monarhia Austriei s'au înrolatū 86,960 recruiți, între cari s'afllā din starea meseriașilorū 2660 ciobotari, 1520 croitori, 269 țelari și cureleri, 500 lăcătuși, 410 caretași, 1895 țāmplari și țildgiari, 365 brutari, 824 morari și 1430 țerari, pe lângā alți 145 diferiți meseriași. Unū numerū de 23,331 din acōi recruiți sciū a scrie și a citi și 847 cunosceau instrumente musicale.

Redapțiunea acestel fōie are rara ocasiune d'a putea recomanda juniorū, familiilorū și pensonatorilorū, cari vorū avea trebuință, UNU PROFESORE DE LIMBA ROMANĂ. Acei cari vorū avea trebuință, n'au de cătu a face cunoscutū redapțiunū, prin douē linie trāmise prin poște, și profesorele va veni la adresa ce i se va însemna.

Citiți și veți judeca

FEMEIA

FEMEIER

DE XANTA. — Prețulū 3 lei.

La tōte librăriiile și la administrațiunea tutulorū țiarelorū.

